

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi

Cilt 8 Sayı 3 Eylül 2023

ISSN 2458-9799

dergipark.org.tr/ikcusbfd

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

GRAFİK TASARIM EDITÖRÜNDEN	vii
EDITÖRDEN	xii
ARAŞTIRMA MAKALELERİ	
Yaşlı Hastalara Bakım Veren Bireylerdeki Bakım Yükünün ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi	887-896
Determination of Care Burden and Affecting Factors in Individuals Caring for Elderly Patients Necife AYDAR BAKIR, Arzu KARABAĞ AYDIN	
Hipertansiyon Tanısı Almış 65 Yaş Üzeri Bireylerin İlaç Kullanımına İlişkin Sağlık İnançlarının Belirlenmesi	897-905
Determination of Health Beliefs Regarding Drug Use of Individuals Over 65 Years of Age Diagnosed with Hypertension Esra EFE, Nurhan DOĞAN	
Kadın Doğum Kliniklerinde Uygulama Yapan Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet ve İllere Göre Kadın Algısı ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmajı	907-915
The Perceptions of Women and the Image of Nursing Profession of Nursing Students who Practice in Obstetrics and Gynecology Clinics by Gender and Province Hümeyra TÜLEK DENİZ, Özlem KAPLAN, Mürüvvet BAŞER	
Examination of Spiritual Care Needs of Oncology Patients and Spiritual Care Competencies of Oncology Nurses	917-923
Onkoloji Hastalarının Manevi Bakım Gereksinimleri ile Onkoloji Hemşirelerinin Manevi Bakım Yeterliliklerinin İncelenmesi Gizem ACAR, Tülay SAĞKAL MİDİLLİ	
Annelerin Bebek Beslenmesi Tutumları ve İlişkili Faktörler	925-932
Attitudes of Mothers on Infant Nutrition and Affecting Factors Emine KURTBEYOĞLU, Zeynep CAFEROĞLU AKIN	
Examination of the Relationship Between Nutrition, Exercise Behavior and Internet Addiction in Adolescents	933-942
Adölesanlarda Beslenme, Egzersiz Davranışları ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Öznur ÇELTEK ORHAN, Gonca KARAYAGIZ MUSLU	
Evde Bakım Hizmetlerinde Çalışan Personelin Evde Bakım Hizmetlerine İlişkin Tutumu	943-948
Attitudes of the Personnel Working in Home Care Services towards Home Care Services Sevil YILMAZ, Leyla KHORSHID	
The Effect of Social Support on Treatment Adherence and Self-Efficacy in Adult Patients with Type 2 Diabetes	949-954
Tip 2 Diyabeti Olan Yetişkin Hastalarda Sosyal Desteğin Tedaviye Uyum ve Öz Yeterliliğe Etkisi Gül DURAL, Ümmühan AKTÜRK	
Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcularda Beslenme Durumu, Diyet Kalitesi ve Besinsel Ergojenik Destek Kullanımlarının Değerlendirilmesi	955-962
Evaluation of Nutritional Status, Diet Quality and Use of Nutritional Ergogenic Aids in Athletes in Different Sports Branches Merve Şeyda KARAÇİL ERMUMCU, Derya SAÇLI	
The 6-item Self-Efficacy Scale in the Management of Chronic Disease in Individuals with Multiple Sclerosis (MS-CHOYO): Validity and Reliability Study	963-968
Multipl Sklerozlu Bireylerde Kronik Hastalık Yönetiminde 6 Maddelik Öz-Yeterlilik Ölçeği (MS-KHÖYÖ): Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması Nermin EROGLU, Gamze TEMİZ	
Hemodiyaliz Tedavisi Gören Hastalarda Depresyon ve Anksiyetenin Uyku Kalitesine Etkisinin İncelenmesi	969-976
Investigation of the Effects of Depression and Anxiety on Sleep Quality in Patients Under Hemodialysis Treatment Selda SELİMOĞLU NAMOĞLU, Özden GÜDÜK, Havva ŞABANI	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

COVID-19 Sürecinde Bir Devlet Üniversitesindeki Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algıları	977-983
Distance Education Perceptions of the Students of the Health Sciences Faculty at a State University in the COVID-19 Process Rujnan <i>TUNA</i> , Safiye <i>ŞAHİN</i>	
Correlation of Nursing Students' Digital Literacy Levels and Counseling Skills	985-991
Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri ve Danışmanlık Becerilerinin İlişkisi Tülay <i>KARS FERTELLİ</i> , Harun <i>KÜCÜKBALLI</i>	
Kadınlarda Akne Vulgarisin Beslenme Durumu ile İlişkisi	993-999
The Relationship of Acne Vulgaris with Nutritional Status in Women Aslı <i>ONUR</i> , Salih Levent <i>ÇINAR</i> , Nurcan <i>YABANCI AYHAN</i>	
Bakım Davranışları Dersini Alan ve Almayan Hemşirelik Öğrencilerinde Maneviyat ve Manevi Bakım Algısı	1001-1007
Perception of Spirituality and Spiritual Care in Nursing Students Who Take and Didn't Take Care Behaviors Course Ayşe <i>METİN</i> , Hümeysra <i>TÜLEK DENİZ</i> , Cansu <i>KARADENİZ BENLİ</i>	
Comparison of the Nutritional Habits of Individuals With and Without a COVID-19 Diagnosis: An Online Cross-Sectional Study From Türkiye	1009-1017
COVID-19 Tanısı Alan ve Almayan Bireylerin Beslenme Alışkanlıklarının Karşılaştırılması: Türkiye'den Çevrimiçi Kesitsel Bir Çalışma Tutku <i>ATUK KAHRAMAN</i> , Müge <i>YILMAZ</i>	
Investigation of the Relationship Between Osteoarthritis Severity, Pain, Lower Extremity Muscle Strength, Kinesiophobia, and Quality of Life in Individuals with Knee Osteoarthritis	1019-1025
Diz Osteoartritli Bireylerde Osteoartrit Şiddeti, Ağrı, Alt Ekstremitte Kas Kuvveti, Kinezyofobi ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Sevtap <i>GÜNAY UÇURUM</i> , Tuğçe <i>TEKİN</i> , Kevser <i>ŞEVİK KAÇMAZ</i> , Hilal <i>UZUNLAR</i> , Korhan Barış <i>BAYRAM</i>	
The Relationship between COVID-19 Phobia and Health Cognitions and Psychosocial Factors	1027-1032
COVID-19 Fobisi ile Sağlık Bilişleri ve Psikososyal Faktörlerin İlişkisi Nihan <i>DURGU</i> , Cansu <i>GÜLER</i> , Sema <i>ÜSTÜNDAĞ</i> , Gamze <i>ÜNVER</i>	
Paramedics Recognizing Extended Trauma Ultrasonography Images after Short Training Module	1033-1038
Paramediklerin Kısa Eğitim Modülü Sonrasında Genişletilmiş Acil Travma Ultrasonografi Görüntülerini Tanıyabilmesi Ali <i>YAŞAR</i> , Ecem <i>ERMETE GÜLER</i> , Ahmet <i>KAYALI</i> , Mehmet Göktuğ <i>EFGAN</i> , Osman Sezer <i>ÇINAROĞLU</i> , Fatih Esad <i>TOPAL</i>	
DERLEMELER	
Kalp Hastalığı Olan Çocuklarda Yaşam Kalitesi ve Hemşirelik Bakımı	1039-1045
Quality of Life and Nursing Care in Children with Heart Disease Tuba Büşra <i>ALTIN</i> , Gülçin <i>ÖZALP GERÇEKER</i>	
Yetişkin ve Pediatrik Yoğun Bakım Ünitelerinde Hasta Pozisyonlamanın Solunum Sistemine Etkisi	1047-1051
Effect of Patient Position on Respiratory System in Adult and Pediatric Intensive Care Units Çağla <i>ÖZGÖREN</i> , Saadet Ufuk <i>YURDALAN</i>	
Kalıtısal Kanama Bozukluklarında Kanıta Dayalı Fizyoterapi Yaklaşımları	1053-1057
Evidence-Based Physiotherapy Approaches in Congenital Bleeding Disorders Tuğçe <i>POYRAZ İŞLEYEN</i> , Ela <i>TARAKCI</i>	
Motor Imagery Assesment Methods: A Narrative Review	1059-1064
Motor İmgeleme Değerlendirme Yöntemleri: Derleme Melike Gizem <i>KALAYCI</i> , Neslişah <i>GÜN</i> , Yıldız <i>ANALAY AKBABA</i>	
Kanserde Kinürenin Yolağı Modülatörü Olarak Egzersiz: Geleneksel Derleme	1065-1071
Exercise as a Kynurenine Pathway Modulator in Cancer: Traditional Review Şükriye Cansu <i>GÜLTEKİN</i> , Didem <i>KARADİBAK</i>	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

A Neglected Area: Restless Leg Syndrome in Pregnancy and The Role of the Obstetric and Gynecology Nurse	1073-1080
İhmal Edilen Bir Alan: Gebelikte Huzursuz Bacak Sendromu ve Kadın Sağlığı Hemşiresinin Rolü Özlem <i>KAPLAN</i> , Mürüvvet <i>BAŞER</i>	
Gözün Refraksiyon Kusurlarında Uygulanabilecek Farklı Göz Egzersizleri	1081-1085
Different Eye Exercises for Refraction Defects of the Eye Özge <i>ÖKCÜ</i> , Emine Nur <i>DEMİRCAN</i>	
Fermente Besinlerin Beyin-Bağırsak Eksenini ve Psikiyatrik Bozukluklara Etkisi	1087-1093
Effect of Fermented Foods on Brain-Gut Axis and Psychiatric Disorders Sena <i>ÖMÜR</i> , İdrani <i>KALKAN</i>	
Parkinson Hastalığı'nda Myotonometri Yönteminin Rijidite Değerlendirmesinde Kullanımı	1095-1098
Utilization of Myotonometry for Assessment of Rigidity in Parkinson's Disease Birön Onur <i>ÜĞÜT</i> , Arzu <i>GENÇ</i>	

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Dergi İletişimi

Posta adresi : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çiğli Ana Yerleşkesi, 35620 Çiğli – İzmir

Web : <http://dergipark.gov.tr/ikcusbfd>

Telefon : 0 232 329 35 35 / 4820 ve 4827

Faks : 0 232 325 33 57

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi yayınıdır.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, **EBSCO** (2020 yılından itibaren), **ProQuest Central** (2016 yılından itibaren), **ROAD: The Directory of Open Access Scholarly Resources** (2017 yılından itibaren), **World Catalogue of Scientific Journal** (2016 yılından itibaren), **SOBIAD Atıf Dizini** (2016 yılından itibaren), **Türkiye Atıf Dizini** (2021 yılından itibaren), **Google Scholar** (2016 yılından itibaren) veri tabanlarında indekslenmektedir.

ISSN:2458-9799

Sahibi

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi adına
Derya ÖZER KAYA

Onursal Editör

Bumin Nuri DÜNDAR

Editör

Derya ÖZER KAYA

Bölüm Editörleri (Soyadına göre alfabetik sırayla)

Ayşe AKBİYİK, Hemşirelik

Gözde AKOĞLU, Çocuk Gelişimi

Nuray EGELİOĞLU CETİŞLİ, Hemşirelik

Turhan KAHRAMAN, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon

Melike TEKİNDAL, Sosyal Hizmet

Gülşah KANER TOHTAK, Beslenme ve Diyetetik

Yasemin TOKEM, Hemşirelik

İlknur YEŞİLÇİNAR, Hemşirelik

Medine YILMAZ, Hemşirelik

Yayın Kurulu

Pınar SERÇEKUŞ AK, Pamukkale Üniversitesi

Ayşe AKBİYİK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Esra ARDAHAN AKGÜL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Esra AKIN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Betül AKTAŞ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Leyla BAYSAN ARABACI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Melek ARDAHAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Elif ÜNSAL AVDAL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Gül BALTAÇI, Güven Hastanesi

Deniz BAYRAKTAR, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Murat BEKTAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi

Ayşe BÜYÜKBAYRAM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Burcu CEYLAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Gülay OYUR ÇELİK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Betül ÇİÇEK, Erciyes Üniversitesi

Arzu İCAĞASIOĞLU ÇOBAN, Başkent Üniversitesi

Dilek AYAKDAŞ DAĞLI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Yayın Kurulu (Devamı)

Gamze YURTDAŞ DEPBOYLU, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Feyza DERELİ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Jülide Gülizar YILDIRIM DUMAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ahmet EGE, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Fatma ELİBOL, Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Yusuf EMÜK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ferman ERİM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Melike ERTEM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Funda GÜMÜŞ, Dicle Üniversitesi

İknur NAZ GÜRŞAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Arzu İLÇE, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi

Hasibe KADIOĞLU, Marmara Üniversitesi

Damla KARABAY, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Mağfiret KARA KAŞIKÇI, Atatürk Üniversitesi

Müge KIRMIZI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Umut ZİYA KOÇAK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ezgi BELLİKÇİ KOYU, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Nilgün SEREMET KÜRKLÜ, Akdeniz Üniversitesi

Dilek ONGAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Simge EVRENOL ÖÇAL, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Yasemin AYHAN ÖNCÜ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Ekin Dila TOPALOĞLU ÖREN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Zeynep CANLI ÖZER, Akdeniz Üniversitesi

Beste ÖZGÜVEN ÖZTORNACI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Orhan ÖZTÜRK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Hatice YILDIRIM SARI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Sema SAVCI, Dokuz Eylül Üniversitesi

Guy SIMONEAU, Marquette University

Habibe ŞAHİN, Erciyes Üniversitesi

Fatih ŞAHİN, Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Deniz ŞANLI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Funda SOFULU, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Figen TURAN, Hacettepe Üniversitesi

Sevtap GÜNAY UÇURUM, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Berna Nilgün ÖZGÜR SOY URAN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Gülçin UYANIK, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Tuba YALÇIN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Derya UZELLİ YILMAZ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Dergi İletişimi

Posta adresi : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çiğli Ana Yerleşkesi, 35620 Çiğli – İzmir

Web : <http://dergipark.gov.tr/ikcusbfd>

Telefon : 0 232 329 35 35 / 4820 ve 4827

Faks : 0 232 325 33 57

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi yayınıdır.

ISSN:2458-9799

Dergi Sekreteryası

Esra ARDAHAN AKGÜL

Seda ÇETİN AVCI

Buse BAKIR

Ayşe Nur SONGÜR BOZDAĞ

Gamze ÇALIK

Büşra DALFIDAN SAYIN

Gamze YURTDAŞ DEPBOYLU

Feyza DERELİ

Pınar DOĞAN

Elvan FELEKOĞLU

Kevser KAÇMAZ

Damla KARABAY

Gamze KUNDAKÇI

Aybike Betül MARAL

Orhan ÖZTÜRK

Barış SEVEN

Gülşenay TAŞ SOYLU

Sevgi TIKTAŞ

Gülçin UYANIK

Hilal UZUNLAR

Senemhan YILMAZ

Derleme ve Mizanpaj

Sinem ESKİDEMİR

Gülşen IŞIK

Yasemin KARAAĞAÇ

Merve KESKİN

Melissa KÖPRÜLÜOĞLU

Merve KURT

Ece MUTLU SATIL

Birön Onur ÜĞÜT

Duygu YILDIRIM

Derginin Yayınlanması ve Web Sitesi Yönetimi

Seda ÇETİN AVCI

Çağla AYER

Nagehan EVKAYA

Aybüke Cansu KALKAN

Müge KIRMIZI

Yabancı Dil Danışmanı

Zuhal ABASIYANIK

İsmail AYVAZ

Deniz BAYRAKTAR

Jülide Gülizar YILDIRIM DUMAN

Yabancı Dil Danışmanı (Devamı)

Yusuf EMÜK

Tahir Enes GEDİK

Dilek ONGAN

Devrim Can SARAÇ

Biyoistatistik Danışmanı

Ferhan ELMALI

Medine YILMAZ

Grafik Tasarım Danışmanları

Uğur BAKAN

Fikri SALMAN

İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi

Editöryal Politikalar

- Odak ve Kapsam
- Hakem Değerlendirme Süreci
- Açık Erişim Politikası

Odak ve Kapsam

İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi tarafından yılda üç kez yayımlanan multidisipliner, hakemli, süreli bir e-dergidir. İKÇÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi sağlık bilimleri ile ilgili klinik ve deneysel özgün araştırma, derleme, olgu sunumu şeklinde hazırlanan makale türünde güncel çalışmaları ve yayınlanmış yazılara ilişkin değerlendirmeleri içeren editöre mektupları kapsar. Dergi sağlık bilimlerinin tüm alanlarında sağlık profesyonellerine ve diğer araştırmacılara yöneliktir. Dergi; yayınladığı makalelerde, konu ile ilgili etik kurallara ve bilimsel standartlara uygun olma ve ticari kaygı gözetmeme şartını aramaktadır.

Bilimsel Danışma Değerlendirme Süreci

Makale gönderimi ve Bilimsel Danışma Kurulu Üyelerinin değerlendirmeleri DergiPark üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Yayılanmak için gönderilen makalelerin daha önce başka bir yerde yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olması gerekir. Eğer makalede daha önce yayınlanmış; alıntı yazı, tablo, resim mevcut ise makale yazarı, yayın hakkı sahibi ve yazarlarından yazılı izin almak ve bunu makalede belirtmek zorundadır.

Bilimsel toplantılarda sunulan özetler, makalede belirtilmesi koşulu ile kabul edilir. Ayrıca, dergilerin özel sayılarında özetleri yayınlanan bildirimlere ait ayrıntılı bilginin bildirilmesi gerekmektedir. Dergiye gönderilen makale, biçimsel esaslara uygun ise danışman incelemesinden geçirilip, gerek görüldüğü takdirde, istenen değişiklikler yazarlarca yapıldıktan sonra yayınlanır.

Başvuruyu takiben, makale bir (1) ay içerisinde alanında uzman iki (2) danışman tarafından değerlendirilir. Düzeltme istendiği takdirde yazarlar, gözden geçirilmiş makaleyi iki (2) hafta içerisinde yeniden dergiye gönderirler. Gerekli takdirde bu süre editörün kararıyla uzatılabilir. Hakemler tarafından yapılması istenen düzeltmelerin niteliğine bağlı olarak düzeltilerek tekrar dergiye gönderilen makale üç (3) hafta içerisinde hakemler tarafından değerlendirilir veya editör tarafından hakemlere gönderilmeksizin değerlendirme tamamlanır.

Makale yayınlanmak üzere dergiye gönderildikten sonra yazarlardan hiçbiri, tüm yazarların yazılı izni olmadan yazar listesinden silinemez, ayrıca hiçbir isim, yazar olarak eklenemez ve yazar sırası değiştirilemez.

Açık Erişim Politikası

Bu dergi yayınlanma ile birlikte açık erişimi sağlama politikasını benimsemiştir.

GRAFİK TASARIM EDITÖRÜNDE

KAPAK TASARIMINA DAİR: KAPILAR...

Prof. Dr. Fikri SALMAN

Eylül 2023 sayısının dergi kapağında bir kapının resmini kullanmayı tercih ettik.

Öylesine sıradan, yalın, basit bir ahşap kapının resmini...

Bu güne kadar yaptığımız her kapak tasarımında olduğu gibi elbette bu kapak tasarımının da bir öyküsü var...

Bir metafor olarak ele aldığımız kapı resminin, kapı temasının anlamına, yazımızın son paragraflarında değineceğiz elbette, ancak ondan önce hayatımızda **"kapı"** ya da **"kapılar"** tabiri nasıl yer tutuyor, farklı bir yaklaşımla irdelemeye çalıştık...

Öncelikle gündelik yaşamda veya mimari anlamda kapı nedir sorusuna cevap vermek gerekiyor belki de... Kapı, "bir mekâna ya da bir taşıta girip çıkmayı sağlayan, mafsallı (menteşe düzeneği) olan, sürgülü ya da bazı elektronik aksamla sahip olan, açılıp kapanabilir levha ya da bölme açıklığıdır" denilebilir. Kapılar, mimari yapıların içerisine girmeye veya yapı içindeki odalar arasında yer değiştirebilmeye imkân sağlayan ve genel anlamda tüm dünya kültürlerinde aynı maksatla kullanılan mimari unsurlardır. Çeşitli kilit türleriyle daha güvenilir hale getirilen kapıların günümüzde elektronik kilitli olanları veya otomatik açılıp kapanan türleri de mevcuttur.

Kapılardan, kullanıldıkları yerlerin güvenliği ya da gizliliğini sağlamak amacıyla yararlanılır. Bu nedenle kapılarda basit kilit düzeneklerinden tutun da gelişmiş elektronik güvenlik sistemlerine kadar pek çok donanım görmek de mümkündür.

Kapılar, mimaride kullanıldıkları yere ya da coğrafi bölgeye göre değişik biçimlerde, işlevsellikte ve adlarda olabilirler. Kapılar kimi zaman tek bölümden, kimi zaman da iki veya daha fazla bölümden oluşabilir. Birden fazla açılabilir bölüme sahip kapılarda, bu panellerin her biri **"kanat"** olarak adlandırılır. Kapıyı oluşturan ya da kapıyla ilişkisi bulunan bölümlere farklı adlar verilebilir. Genel olarak basit bir kapıda bulunabilecek parçalar şöyle sıralanabilir; kapı kanadı, kapı kolu, kapı tokmağı, kapı deliği (veya anahtar deliği), eşik, sundurma, lento ve pervazlar en çok bilinen kısımlarıdır. Kapı kelimesi aslında derinlemesine düşünüldüğü zaman **"KAPI"** gibi bir kelime değil midir? Kapılar hep açılır-kapanır da, kapılara kapılar açılmaz mı hiç?

İşte bu yazımızda biraz metaforik anlamda kapıları irdeledik...

Kapı ev demektir,

Kapı yuva demektir,

Kapı ümit demektir,

Kapı hayat demektir.

Aslında kapılara bir kapılanabilsek, o kapılar açıldıkça açılacak...

Bazen hayatımızda **kapı gibi cevaplarla** karşılaşırız...

Hatta, kapı gibi adamlar vardır meselâ!

Sağlam kapılar vardır,

Ve de çürük kapılar...

Kapılar öylesine çeşitlidir ki, saymakla bitiremeyiz belki de...

Ev kapısı vardır, oda kapısı, bahçe kapısı, dış kapı, arka kapı, ön kapı, yan kapı, araba kapısı, otobüs kapısı, dolmuş kapısı, uçak kapısı, metro ve tren kapısı, gar ve otopark kapıları, bina kapısı, inşaat kapısı, cami kapısı, kervansaray kapısı, türbe kapısı gibi pek çok maddi kapılar vardır... Bunların yanı sıra manevi kapılar da var; kalp kapısı, gönül kapısı, göklere açılan kapılar, mutluluğa açılan kapılar, hüznünlere ya da acılara açılan kapılar, gözümüzü açınca ya da kapayınca açılıp kapanan iç dünyamızın kapıları gibi sayısız manevi kapılar da mevcuttur... Belki de tüm bunların içerisinde pek çok anılar biriktirdiğimiz **"baba ocağı kapısı"** hepimizde ayrı bir yer tutmaktadır...

Bir de bazı kapılar var, bilerek ve isteyerek boş yere beklersiniz önünde günlerce, aylarca, belki de yıllarca ama hiçbir zaman açılmayacak olan kapılar...

Kapılar hayatımızda çok iz taşırlar, çok şeyler anlatırlar bizlere... Çok girip çıkan olmuştur oralandan... Niceleri vedalaşmış, buluşmuş, gülmüş, ağlamış, ayrılmıştır o kapılardan...

2020-21 yıllarında yaşadığımız COVID-19 salgını sebebiyle derslerimizin neredeyse büyük bölümü uzaktan eğitim yoluyla yapıldı. O yıllarda öğrencilere verdiğimiz derslerin içeriğine uygun olarak değişik konular belirleyip örnek fotoğraflarla desteklediğimiz sunum dosyalarımızı öğrencilerimizle paylaşarak dersler işledik. Bu derslerdeki konularımızdan biriydi aslında kapılar... Şairlere, resamlara, fotoğraf sanatçılara konu olabilen kapılar, elbette derslerimize de bir konu olabilmektedir. Yazımızdaki söylemlerin bir kısmı aslında o zorlu günlere de bir göndermedir... Bu gün kapanan COVID-19 kapıları belki yarın istemesek de başka pandemilere açılacaktır, bilemeyiz...

GRAFİK TASARIM EİTÖRÜNDEN

1997 yılında yayınlanan "Açık Kapı" isimli bir şiir kitabında aşağıdaki dizeler bize hayattan küçük bir kesit sunar;

Açık Kapı

"Hep bir ayakkabı konur,
Yakın ayrılışlarda,
Kapı aralıklarına.
Kapı boyu bir ışıktır; yayılır.
Siz inersiniz merdivenleri; ağır.
Siz siz olun sakın!
Birinden ayrılıyorsanız...
İlerde konuşmanız için
Açık kapı bırakın."

Öyle ya,

Herkesin bir "açık kapısı" vardır; kapalı kapınız değil açık kapınız olsun hep...
Kapanacaksa, kötülöklere kapansın kapılar...
Savaşlara kapansın, ayrılıklara kapansın...
Açılınsın o zaman kapılar; kötülöklere ayrılmak için...
Hatta bir yandan denize açılan kapılarınız olsun hep...
Gökyüzüne açılan kapılarınız olsun mesela...
Göğe açılan gönöl kapılarınız...

Kapılar insanların hayatı boyunca kim bilir nelere tanık olmuştur? Çeşitli duyguların, 'an'ların, doğum ve ölümlerin, aylık ve kavuşmaların, kavgaların, ağıllmaların, yalnızlıkların tanığı değil midir kapılar?

Eski kapılar vardır, yeni kapılar...

Süslü veya süssüz sâde kapılar, ahşap kapılar, demir kapılar ya da cam kapılar...

Arkasında pek çok yaşamları saklayan, örtüldüğünde içeride kalanları koruduğu düşünölen veya dışarıdakileri içeridekilerden ayıran kapılar...

Ardında yaşananlara tanıklığını hiçbir zaman dile getiremeyen ve hep sessiz olan, sır dolu kapılar...

Bir dile gelseler kim bilir ne çok şey anlatacaklar belki de!

Kapılar, üzerine örtüldüğü şeyi saklarlar. Neye örttüyse o kalmıştır içerisinde...

Sevdiklerimize duvar olmayan, nefes almayı sağlayacak açık kapılarımız olmalı bir yandan...

Hayatımızda, sıkıntılarla karşılaştığımız zaman kullanabileceğimiz açık bir kapımız olmalı mesela... Bilmeliyiz ki o kapıya vardığımız zaman, ardında bambaşka bir dünyanın bizi beklediği, dostluklarını hiçbir zaman yitirmeyeceğimiz gönöl dostlarımızın kapıları olmalı...

"Dünya, sadece kendisi için yaşayanlara en büyük örtölü kapı olmuştur. Başka yaşamların da var olduğunu algılayabilmek için açık bir kapısı olmalı insanın. Kapıların ardında kalan olmamak için, ardındakilerle yüzleşmeye cesaret bulabilmek için, yenilgilerimizi kabullenmediğimizi gösterebilmek için açık bir kapısı olmalı insanın."

Ne çok kapılar örttük bu hayatta, üzerine de ne kör kilitler vurduk bir hatırlayalım...

Geriye dönüp baktığımızda örttüğümüz sadece kendimizdik oysa. Hayatımızın en yaşanmaz yerinde, açık bir kapı bulabilmek istiyorsak eğer, mutlaka biz de açık bir kapı bırakmalıyız yaşama...

Düşünün ki açık bir kapı, pek çok kör kilitli kapıyı açabilir...

Kapı ve kapılar üzerine söylenmiş, kaleme alınmış pek çok söz var hayatımızda. Her biri üzerinde saatlerce belki de günlerce düşünölesi sözler...

İşte onlardan bazıları;

Daha çok kapı açtıkça, daha çok dünya keşfedersin! Daha çok dünya keşfettikçe, daha çok kapı açılır!

Güzel bir fikir güzel bir kapıdır; içeri girmen için seni davet eder!

Her kapı, bir başka kapıya açılan bir kapıdır!

Eğer içeri girmezsen, cennete giden kapının ne faydası olabilir?

GRAFİK TASARIM EDITÖRÜNDE

*Kapının kendiliğinden açılmasını beklemek yerine kapıyı kendin aç!
 Ve açılan kapılar sonsuza dek açık kalmazlar. İçeri girmek için hızlı ol!
 Varoluşun milyarlarca kapısı vardır, ölümünse hiç!Çoğu kez kapılar kapalı kalırlar, nedeni basit; çünkü açılmaya çalışılmamışlardır!
 Eğer kapılar açıksa içeri gir; eğer kapılar kapalıysa, bir yol bul ve içeri gir!
 Çalmadığımız bütün kapılar, savuşturduğumuz pek çok tehlike ya da kaçırdığımız pek çok fırsat demektir, fakat hiçbir zaman bilemeyeceğiz!
 Kapının içinde başka bir kapı vardır: Anahtar deliği anahtarın özel kapısıdır! Bazen büyük kapıları açmak için önce küçük kapılardan geçmeliyiz!
 Kullanılmayan bir kapıyla bir duvar arasında hiçbir fark yoktur! Bir kapının kapı olması için kullanılması gerekir! Herhangi bir şeyin kendisi olması için kullanılması gerekir!
 Açtığın her kapı sana ışık getirmeyecektir; bazıları sana fırtınalar ve karanlık getirecektir; kapıyı geri itmek ve kapatmak için güçlü olmalısın!
 En güzel kapı, arkasında kendini güvende hissettiğin kapıdır!
 Eğer kapının arkasındaki şeyden vazgeçersen, kilit kendiliğinden açılacaktır! Bazen vazgeçmek en iyi anahtardır!
 Açık bir kapının davetiye gönderdiği doğrudur, fakat meraklı insan için kapalı bir kapı daha da güçlü bir davetiye gönderir!
 Eğer ışığa açılan kapı kilitliyse, kilidi ne kadar sağlam olursa olsun kır onu!
 Her kapıyı nazıkçe ve kibarlıkla aç, kapıyı nefesinle bile kırarak kadar gücün olsa dahil..
 Sıkıca kapalı bir kapının önünde ısrarla beklemek, bütün açık kapılara karşı bir haksızlıktır! Açık kapılara bir şans ver!*

Yazımıza dönecek olursak;

Bu hayatı basit ve yalın yaşamalıydık, bu yüzden öylesine basit, sıradan, çok şatafatlı olmayan ama anlam dolu ve sâde olan ahşap bir kapıyı resmettik kapak tasarımını için...

İlk etapta görenler için öyle olsa da, aslında bu kapı öyle sıradan basit bir kapı değildir belki de...

Mânâ âleminde nice sırlarla dolu bir kapıdır...

Bilemeyiz!

Kim bilir neleri kapattı örttü içerisine,

Kim bilir ne sırlar sakladı ardında,

Kim bilir ne acılar, ne dertler, ne sıkıntıları örttü vakti zamanında...

Kim bilir ne hüznler gizledi ardında?

Ya da kim bilir ne mutlulukları, ne sevinçleri tuttu ardında. Dışarı taşmasın, uçup savrulmasın diye...

Dört duvarı çevreleyip, neleri güven altına almak için giriş ve çıkışı kontrol etti kim bilir...

Peki ya bizler!...

Kim bilir ne kapılar araladık, ne kapılar açtık bu hayatta...

Ya da kim bilir ne kapılar kapattık dostlarımızın yüzüne...

Ne fırsatları örttü üstüne bu hayatın kim bilir...

En olmadık zamanlarda kilit vurduk gönül kapılarımıza,

En olmadık zamanlarda yanlış anladık, yanlış anlattık bazı şeyleri,

Kızdık, öfkelenedik ve kapattık kapılarımızı zaman zaman...

Hatta üzerine bir de paslı bir kilit vurduk üstelik!

Hiç ardımıza dönüp bakmadık kırıp döktüklerimize ya da kırılıp dökülenlerimize...

Kapıları kapatırken kim bilir ne acılara, ne hüznlere sebep olduk kim bilir...

Gözlerimizi öfke büyüyünce, sinirden duygularımız alt-üst olunca kim bilir ne kapılar çarptık suratlarımıza...

Bazen aklımızla kapatmayı uygun bulduğumuz kapıları, gönül dünyamız kapatabilmiş miydi acaba? Hiç sorduk mu oraya?

Belki de bir kapı eşiğinde durup kaldık saatlerce, günlerce, aylarca...

Ne içeri girmek isteyenleri görebildik, ne dışarı çıkmak isteyenleri...

GRAFİK TASARIM EDITÖRÜNDEN

Hatta bazı kapılar vardır, bir ömür durur beklersiniz önünde...

Kapılara hep kilit vurduk kapattık.

"Hırsıza kilit vurulmazsa" peki kime ve neye kapatıp kilit vurduk kapılarımıza, kime?...

Mâdem kilit vurduk, nasıl açacaktık birbirimize sevgi kapılarımızı, gönül kapılarımızı?...

Bazen kapılarımızı hak eden ve etmeyen herkese açarız da en yakınlarımıza, can dostlarımıza farkında olmadan kapatırız maalesef...

Bazı kapılar vardır, eşiği olm

Oysa bazı kapılar vardır Taptuk Emre Dergâhı gibi, nice Yunus'lar baş koyar eşiğine o başa basmadan aşamayacağınız...

Maddi ve manevi anlamda ne çok kapılarla karşılaşırız hayatta...

Ne kadar çok kapı aşındırırız gün boyu!

Hayatta bazen öyle durumlara karşılaşırız ki yanlış kapıları çaldığımızı ya da yanlış kapılar önünde beyhude beklediğimizi çok sonradan fark ederiz.

Ya da öyle olsa bile, o kapıda beklemeyi bir fedakârlık sayarız ve ayrılmayı eşiğinden yıllarca...

Kimi zaman bazı kapılara yakın olmak gerekirken bazı kapılardan da fersah fersah uzak olmak gerekmez mi?

Bazı kapılardan da ne kadar uzak olmaya çalışsanız da kendinizi hep önünde bekler bulursunuz!

Bir de göğe açılan kapılar vardır, kalplerin yaratanla buluştuğu, ellerin semaya kalktığı, gönüllerin coştığı kapılar...

Her seferinde **"Sayısız kapın var, hayırlısını aç Allah'ım!"** diye dua ettiğimiz kapılar...

Belli ki bu hayatta daha çok kapılar aşındıracağız...

Ve bir gün son bir kapı kapanıp, son bir kapı açılacak önümüze...

Her şeye rağmen o son kapı eşiğine geldiğimizde belki Necip Fazıl'ın mânidar bir beyti gelmeli aklımıza;

"Kapı kapı, bu yolun son kapısı ölümse,

Her kapıda ağlayıp, o kapıda gülümse..."

Her gün onlarca kapıyı, onlarca kez açıp kapattığımız bu âlemde meğer kapılar ne çok yer tutuyormuş hayatımızda...

Kırdığımız, üzdüğümüz, dünyalık hırslarımıza kapılıp kederlere gömdüğümüz onca eşi, dostu, insanı hangi kapıya sığdırabiliriz ki o zaman?...

Ya da kapılar alır mı içeri bu gönül kırıklıklarını?

Bazen dostane uyarılara bile kapılarımız kapalı olur, oysa iyiliğimiz için söylenen uyarılara kapılarımız neden kapalı olur ki? Neden yapıcı eleştirilere kapımızı kapatırız? Neden zor gelir bizlere?

Peki ya kalp kapımız ne durumda hiç düşündük mü?

Kalbimizin kapı menteşeleri paslanalı ne kadar oldu?

Hangi gıcırıtları çıkarır bir teline dokunsak o kapının?

Hangi nağmelerle terennüm eder kırgın, solgun, hüznü halimizi, ahvalimizi?...

Kapılara dair yazacak söyleyecek o kadar çok şey var ki, sayfalar dolusu belki ciltler dolusu yazılsa yeri vardır.

Yazımızın başında belirttiğimiz gibi, dergimizin Eylül 2023 sayısı özelinde yaptığımız tasarıma (Resim 1) dönecek olursak, herkes için sıradan anlamlar taşıyabilecek bu kapı resmi belki birileri için çok derin anlamlar taşıyacaktır elbette... İki kanatlı olan bu kapının sadece girişi genişletmek için gerekli hallerde kullanılan sol kanadı iki geniş tahtadan, sürekli açılıp kapanan sağ kanadı ise üç geniş tahtadan ibarettir. Ahşap olan kapı pervazi da kesme taşla yapılan bir duvara tutturularak sabitlenmiştir. Taş bir eşiği olan ve aralık kalan kapının ardından içerideki ışığı görmektir. İşte bu kapının anlamı, dergimizde büyük araştırma ve incelemeler neticesinde kaleme alınan her bir makaleyi simgelemektedir. Yazılan her bir makale bilime, sanata, insanlığa, sağlığa, faydaya açılan bir kapı olarak görülmüş ve dergimiz kanalıyla açık kalan kapı aralığından dışarı süzülen bir ışık gibi ya da içeri girerek varacağımız bir aydınlık dünya gibi algılamalı ve her bir makaleyi öyle değerlendirmeliyiz. Açık olan bu kapı ilme açılan her bir yayını simgeler.

O halde girin içeri ve okuyun her bir makaleyi!...

GRAFİK TASARIM EDITÖRÜNDEN

Yaptığımız çalışmalarda, yazdığımız her bir kitap ve makalede bir yandan işimizi bilimsel ve sanatsal boyutuyla düşünürken diğer yandan da **“Bu hayatta her ne olursa olsun, her ne yaşarsak yaşayalım, kapımızı her daim açık bırakalım!”** düsturuyla yaşamalı ve üretmeliyiz...

Sanatla dolu sağlıklı günler dilerim...

Resim 1. Sayı İçin Tasarlanan Kapı Resmi

EDİTÖRDEN

Prof. Dr. Derya ÖZER KAYA

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, Eylül 2023 sayısında 19 adet araştırma makalesi, 9 adet derleme olmak üzere 28 adet yayın bulunmaktadır.

Kronik hastalıklarda bakım, tedavi ve rehabilitasyon ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda bakım, tedavi ve rehabilitasyon yaklaşımları **“Yaşlı Hastalara Bakım Veren Bireylerdeki Bakım Yükünün ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi”**, **“Hipertansiyon Tanısı Almış 65 Yaş Üzeri Bireylerin İlaç Kullanımına İlişkin Sağlık İnançlarının Belirlenmesi”**, **“Examination of Spiritual Care Needs of Oncology Patients and Spiritual Care Competencies (Onkoloji Hastalarının Manevi Bakım Gereksinimleri ile Onkoloji Hemşirelerinin Manevi Bakım Yeterliliklerinin İncelenmesi)”**, **“Evde Bakım Hizmetlerinde Çalışan Personelin Evde Bakım Hizmetlerine İlişkin Tutumu”**, **“The Effect of Social Support on Treatment Adherence and Self-Efficacy in Adult Patients with Type 2 Diabetes (Tip 2 Diyabeti Olan Yetişkin Hastalarda Sosyal Desteğin Tedaviye Uyum ve Öz Yeterliliğe Etkisi)”**, **“The 6-item Self-Efficacy Scale in the Management of Chronic Disease in Individuals with Multiple Sclerosis (MS-CHOYO): Validity and Reliability Study (Multipl Sklerozlu Bireylerde Kronik Hastalık Yönetiminde 6 Maddelik Öz-Yeterlilik Ölçeği (MS-KHÖYÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması)”**, **“Hemodiyaliz Tedavisi Gören Hastalarda Depresyon ve Anksiyetenin Uyku Kalitesine Etkisinin İncelenmesi”**, **“Investigation of the Relationship Between Osteoarthritis Severity, Pain, Lower Extremity Muscle Strength, Kinesiophobia, and Quality of Life in Individuals with Knee Osteoarthritis (Diz Osteoartritli Bireylerde Osteoartrit Şiddeti, Ağrı, Alt Ekstremitte Kas Kuvveti, Kinezyofobi ve Yaşam Kalitesi)”**, **“The Relationship between COVID-19 Phobia and Health Cognitions and Psychosocial Factors (COVID-19 Fobisi ile Sağlık Bilişleri ve Psikososyal Faktörlerin İlişkisi)”** konu başlıklı araştırma makalelerinde ve **“Kalp Hastalığı Olan Çocuklarda Yaşam Kalitesi ve Hemşirelik Bakımı”**, **Yetişkin ve “Pediatrik Yoğun Bakım Ünitelerinde Hasta Pozisyonlamasının Solunum Sistemine Etkisi”**, **“Kalıtsal Kanama Bozukluklarında Kanıta Dayalı Fizyoterapi Yaklaşımları”**, **“Motor Imagery Assesment Methods: A Narrative Review (Motor İmgeleme Değerlendirme Yöntemleri: Derleme)”**, **“Kanserde Kinürenin Yolağı Modülatörü Olarak Egzersiz: Geleneksel Derleme”**, **“Gözün Refraksiyon Kusurlarında Uygulanabilecek Farklı Göz Egzersizleri”**, **“Parkinson Hastalığı'nda Myotonometri Yönteminin Rijidite Değerlendirmesinde Kullanımı”**, **“A Neglected Area: Restless Leg Syndrome in Pregnancy and The Role of the Obstetric and Gynecology Nurse (İhmal Edilen Bir Alan: Gebelikte Huzursuz Bacak Sendromu ve Kadın Sağlığı Hemşiresinin Rolü)”** derleme yayınlarında ele alınmıştır.

“Annelerin Bebek Beslenmesi Tutumları ve İlişkili Faktörler”, **“Examination of the Relationship Between Nutrition, Exercise Behavior and Internet Addiction in Adolescents (Adölesanlarda Beslenme, Egzersiz Davranışları ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi)”**, **“Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcularda Beslenme Durumu, Diyet Kalitesi ve Besinsel Ergojenik Destek Kullanımlarının Değerlendirilmesi”**, **“Kadınlarda Akne Vulgarisin Beslenme Durumu ile İlişkisi”**, **“Comparison of the Nutritional Habits of Individuals With and Without a COVID-19 Diagnosis: An Online Cross-Sectional Study From Türkiye (COVID-19 Tanısı Alan ve Almayan Bireylerin Beslenme Alışkanlıklarının Karşılaştırılması: Türkiye'den Çevrimiçi Kesitsel Bir Çalışma)”** araştırma makalelerinde ve **“Fermente Besinlerin Beyin-Bağırsak Eksenini ve Psikiyatrik Bozukluklara Etkisi”** isimli derleme makalesinde farklı yaş gruplarında, farklı meslek gruplarında veya farklı hastalıklarda beslenme davranışlarının değerlendirilmesine ilişkin sonuçlar okurlarla buluşturulmuştur.

“Kadın Doğum Kliniklerinde Uygulama Yapan Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet ve İllere Göre Kadın Algısı ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmajı”, **“COVID-19 Sürecinde Bir Devlet Üniversitesindeki Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algıları”**, **“Correlation of Nursing Students' Digital Literacy Levels and Counseling Skills (Hemşirelik Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri ve Danışmanlık Becerilerinin İlişkisi)”**, **Bakım Davranışları Dersini Alan ve Almayan Hemşirelik Öğrencilerinde Maneviyat ve Manevi Bakım Algısı”**, **“Paramedics Recognizing Extended Trauma Ultrasonography Images after Short Training Module (Paramediklerin Kısa Eğitim Modülü Sonrasında Genişletilmiş Acil Travma Ultrasonografi Görüntülerini Tanıyabilmesi)”** araştırma makalelerinde farklı disiplinlerde mesleki anlamada profesyonelleşmeye katkı sağlayacak eğitimle ilgili konulara yer verilmiştir.

Dergimizin bu sayısında da Prof. Dr. Fikri SALMAN tarafından orijinal kapak resmi tasarlanmış olup, **“KAPAK TASARIMINA DAİR: KAPILAR...”** yazısında belirttiği gibi, yazılan her bir makale bilime, sanata, insanlığa, sağlığa, faydaya açılan bir kapı olarak görülmüş ve dergimiz kanalıyla açık kalan kapı aralığından dışarı süzülen bir ışık gibi ya da içeri girerek varacağımız bir aydınlık dünya gibi değerlendirilmiştir. Açık olan bu kapı ilme açılan her bir yayını simgeler. Bu sayımızı, yayınlarını bizimle paylaşan tüm araştırmacılarımıza ve okurlarımıza ithaf ediyoruz.